

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas līguma robežu noteikšanas principi un tehnisko rezervju aprēķināšanas pamatprincipi" anotācija

Nosaukums	Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas līguma robežu noteikšanas principi un tehnisko rezervju aprēķināšanas pamatprincipi
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likuma 40. panta sestā daļa un 101. panta otrā daļa
Mērķis un būtība	Saskaņā ar Latvijas Bankas likuma pārejas noteikumu 3. punktu Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai izdotie ārējie normatīvie akti, vadlīnijas un ieteikumi piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas ārējie normatīvie akti, vadlīnijas vai ieteikumi, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim. Nemot vērā minēto, Latvijas Banka ir izstrādājusi noteikumu projektu "Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas līguma robežu noteikšanas principi un tehnisko rezervju aprēķināšanas pamatprincipi" (turpmāk – noteikumu projekts), kas aizstās Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 14. jūlija normatīvos noteikumus Nr. 87 "Normatīvie noteikumi par tehnisko rezervju aprēķināšanas pamatprincipiem" (turpmāk – Noteikumi Nr. 87). Noteikumu projekta prasības būs saistošas apdrošināšanas sabiedrībām, pārapdrošināšanas sabiedrībām un ārvalsts apdrošinātāju filiālēm. Saskaņā ar Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likuma 40. panta sesto daļu, lai nodrošinātu dalībvalstīs vienotu, efektīvu un konstruktīvu uzraudzības praksi un vienvērtīgu un konsekventu tieši piemērojamo Eiropas Savienības tiesību aktu piemērošanu, Latvijas Bankai ir tiesības noteikt apdrošināšanas un pārapdrošināšanas jomu regulējošās prasības, kas izriet no Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestādes (turpmāk – EAAPI) pieņemtajām pamatnostādnēm. Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likuma 101. panta otrā daļa paredz Latvijas Bankai pienākumu noteikt apdrošināšanas sabiedrībām, pārapdrošināšanas sabiedrībām un ārvalsts apdrošinātāju filiālēm tehnisko rezervju aprēķināšanas pamatprincipus. Lai veicinātu vienotu un precīzu regulējošo prasību piemērošanu, uzlabotu profesionālās prakses konsekvenci un sniegtu atbalstu apdrošināšanas sabiedrībām, pārapdrošināšanas sabiedrībām un ārvalsts apdrošinātāju filiālēm, aprēķinot to tehniskās rezerves saskaņā ar Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likumu un Eiropas Savienības tieši piemērojamiem tiesību aktiem, ir lietderīgi izdot ārējo normatīvo aktu, kas būs saistošs attiecīgajiem finanšu tirgus dalībniekiem.

	Noteikumu projekts nosaka, ka, lai nodrošinātu apdrošināšanas un pārapdrošināšanas līguma robežu noteikšanas principu un tehnisko rezervju aprēķināšanas pamatprincipu ievērošanu, apdrošināšanas sabiedrībām, pārapdrošināšanas sabiedrībām un ārvalsts apdrošinātāju filiālēm būs jāievēro EAAPI 2015. gada 2. februāra pamatnostādnes Nr. EIOPA-BoS-14/165 LV "Pamatnostādnes par līguma robežām" un pamatnostādnes Nr. EIOPA-BoS-14/166 LV "Pamatnostādnes par tehnisko rezervju novērtēšanu". Salīdzinot ar Noteikumu Nr. 87 prasībām, kas ievieš iepriekš minēto EAAPI pamatnostādņu prasības to 2015. gada 2. februāra redakcijā, noteikumu projekts nosaka, ka, ievērojot minētajās pamatnostādnēs paredzētās prasības, ir jāņem vērā tajās veiktie grozījumi, ko nosaka EAAPI 2022. gada 6. jūlija pamatnostādnes Nr. EIOPA-BoS-22/218 "Grozītās pamatnostādnes par līguma robežām" un pamatnostādnes Nr. EIOPA-BoS-22/217 "Grozītās pamatnostādnes par tehnisko rezervju novērtēšanu". Noteikumu projekts faktiski attieksies uz apdrošināšanas sabiedrībām, kuras darbojas Latvijas tirgū. Noteikumu projekta izstrādes laikā Latvijas finanšu tirgū darbību nav uzsākusi neviena pārapdrošināšanas sabiedrība vai ārvalsts apdrošinātāja filiāle.
Leģitīmais mērķis	Noteikumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana. Šo pamattiesību aizsardzību Latvijas Banka īsteno, nodrošinot finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzraudzību, kurai ir vitāla nozīme finanšu sistēmas un ekonomiskajā attīstībā, iespējami pilnīgākajā veidā, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos finanšu tirgum un tā dalībniekiem un Latvijas Bankai kā konkrēto finanšu tirgus dalībnieku uzraugam, kas nodrošina to tiesisku un sabiedrības interesēm atbilstošu darbību. Indivīdam kā finanšu tirgus sistēmas daļai ir būtiski apzināties un saņemt to aizsardzības līmeni, kuru tam nodrošina finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzraugs (Latvijas Banka), un attiecīgi Latvijas Banka finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzrauga lomā ir atbildīga par tādu pasākumu veikšanu, kas aizsargā indivīda pamattiesības. Respektīvi, indivīds ir tiesīgs paļauties uz finanšu sistēmas taisnīgu uzraudzību, pretējā gadījumā indivīdam zūd uzticība finanšu sistēmai un motivācija būt šīs sistēmas dalībniekam. Nosakot finanšu tirgus dalībniekiem, kuri darbojas apdrošināšanas un pārapdrošināšanas jomā, prasības un veicot to ievērošanas pārbaudes, Latvijas Banka nodrošina tai Latvijas Bankas likumā noteikto pienākumu – veicināt apdrošināto personu interešu aizsardzību un finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti – izpildi. Noteikumi ir nepieciešami, lai nodrošinātu apdrošināšanas sabiedrību, pārapdrošināšanas sabiedrību un ārvalsts apdrošinātāju filiāļu vienotu pieeju tehnisko rezervju aprēķināšanai un apstiprināšanai, tehnisko rezervju aprēķināšanā

	izmantoto datu kvalitātes nodrošināšanai, apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas saistību segmentēšanai, kā arī apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas līgumu robežu noteikšanai.
Samērīgums	Noteikumi tiek izdoti, lai Latvijas Banka varētu veikt finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzraudzību. Noteikumi papildina Apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas likumā un Eiropas Savienības tieši piemērojamos tiesību aktos noteiktās prasības ar mērķi nodrošināt vienotu pieeju tehnisko rezervju aprēķināšanai un apstiprināšanai, tehnisko rezervju aprēķināšanā izmantoto datu kvalitātes nodrošināšanai, apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas saistību segmentēšanai, kā arī apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas līgumu robežu noteikšanai. Atbilstošākais veids, kā noteikt finanšu tirgus dalībniekiem, kuri darbojas apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas jomā, vienotas un saistošas prasības, ir izdot tiem saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nesasniegtu izvirzīto mērķi, jo nenodrošinātu vienotu pieeju tehnisko rezervju aprēķināšanai un apstiprināšanai, tehnisko rezervju aprēķināšanā izmantoto datu kvalitātes nodrošināšanai, apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas saistību segmentēšanai, kā arī apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas līgumu robežu noteikšanai. Noteikumu projekts kopumā un tajā ietvertās tiesību normas atbilst samērīguma principam, jo, pirmkārt, ar noteikumu projekta ieviešanu tiek sasniegts leģitīmais mērķis (citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība) un, otrkārt, nav iespējams pēc būtības īstenot citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzību ar citiem līdzekļiem, kā arī nepastāv tādi alternatīvi līdzekļi, kas sasniegtu leģitīmo mērķi tādā pašā kvalitātē. Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, sabiedrības ieguvums būs lielāks par papildu slogu un resursu ieguldījumu (ņemot vērā jau esošās prasības), kas konkrētajam finanšu tirgus dalībniekam varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem, un tos atsver sagaidāmie ilgtermiņa ieguvumi stabilāka finanšu sektora veidā.
Spēkā stāšanās	Noteikumi stāsies spēkā nākamajā dienā pēc to publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Normatīvā akta izdošana neietekmēs Latvijas Bankas budžeta ieņēmumus un izdevumus.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Papildu administratīvais slogs un izmaksas nav paredzamas, jo noteikumu projekts neprasa apdrošināšanas sabiedrībām ieviest jaunus procesus apdrošināšanas līguma robežu noteikšanas principu un tehnisko rezervju aprēķināšanas pamatprincipu ievērošanai, bet gan precizē jau pašlaik spēkā esošās prasības.
Saistītie dokumenti	Ar noteikumu projektu saistītie dokumenti: 1) Apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas likums; 2) Noteikumi Nr. 87;

	3) EAAPI 2015. gada 2. februāra pamatnostādnes Nr. EIOPA-BoS-14/165 LV "Pamatnostādnes par līguma robežām"; 4) EAAPI 2015. gada 2. februāra pamatnostādnes Nr. EIOPA-BoS-14/166 LV "Pamatnostādnes par tehnisko rezervju novērtēšanu"; 5) EAAPI 2022. gada 6. jūlija pamatnostādnes Nr. EIOPA-BoS-22/218 "Grozītās pamatnostādnes par līguma robežām"; 6) EAAPI 2022. gada 6. jūlija pamatnostādnes Nr. EIOPA-BoS-22/217 "Grozītās pamatnostādnes par tehnisko rezervju novērtēšanu".
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projektu nav nepieciešams saskaņot ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	Noteikumu projekts 2024. gada 4. septembrī tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", aicinot iesniegt priekšlikumus līdz 2024. gada 18. septembrim. Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību individuāli tika informēta Latvijas Apdrošinātāju asociācija un visi apdrošinātāji. Noteikumu projekts 2024. gada 1. oktobrī tika izskatīts Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē. Komentāri netika saņemti.
Saskaņošanas rezultāti	Sabiedrības līdzdalības rezultātā par noteikumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi.